Dosar 5r-503/2024
4-24137003-09-5r-02122024

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

17 decembrie 2024 m.Bălţi
R.Moldova

Judecătoria Bălţi sediul Central
Instanţa de judecată în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător Guţu Andrei,
Grefier Moroșan Loredana,
cu participarea: -reprezentantului agentului constatator Robu Ion,
în lipsa: -contravenientului Rusu Tamara, agentului constatator al IP Florești,
a judecat în şedinţa publică cauza contravenţională la contestaţia lui
- RUSU TAMARA, d.n. *****, IDNP *****, domiciliu raionul *****or. *****, *****
împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei agentului constatator

a c o n s t a t a t:

1. Prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 376643 din 28.10.2024 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție *****în privința lui RUSU TAMARA s-a constatat că, la 04.10.2024 ora 14:10, cet. RUSU TAMARA aflîndu-se în rl *****or.*****, prin aplicația PSB instalată în telefonul mobil personal a primit în cont 15000 ruble rusești din partea blocului politic ,,Victorie,, pentru a vota contra UE la referendumul din 20.10.2024.

2. Prin decizia șefului adjunct al DGT ,,Nord" a CNA, Ion Șatic din 11.11.2024, RUSU TAMARA a fost sancționată pentru faptul că avînd calitatea de alegător cu drept de vot deplin pentru a participa la Referendumul Republican Constituțional de aderare a Republicii Moldova la UE din 20.10.2024, a acceptat personal de la reprezentanții blocului ,,Victorie,, prin intermediul telefonului său mobil de la PSB Bank din Federația Rusă bani în sumă de 15000 ruble rusești în scopul votării cu afirmația ,,Nu,, la referendumul menționat.

Fapta lui RUSU TAMARA a fost calificată de agentul constatator ca contravenție prevăzută de art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional ,,Coruperea electorala pasivă" fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 750 u.c., ce constituie 37 500 lei.

3. La data de 26.11.2024 cet. RUSU TAMARA a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție din 28.10.2024 și decizia de sancționare din 11.11.2024.

În motivarea contestației RUSU TAMARA a relatat că, agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravențional și nu a elucidat toate aspectele speței și acumulat probe, care ar demonstra vinovăția. Banii care au fost luați erau preconizați pentru tratamentul soțului și nu pentru corupere pasivă după cum au scris în decizia

nominalizată. Prin procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, agentul constatator a încălcat prevederile art.374-375 Cco.

4.1 Contestatarul RUSU TAMARA fiind legal citat în ședința de judecată nu s-a prezentat și nu a informat instanța despre motivele neprezentării.

Din considerentele menţionate, ţinînd cont de alin. (3) art. 455 Cod contravenţional şi avînd în vedere practica Curţii Europene a Drepturilor Omului (*cauzele Ponomaryov vs. Ucraina şi Avramenco vs. Moldova*) instanţa judecătorească concluzionează că, amînarea examinării cauzei nu poate fi nelimitată, dată fiind obligaţia părţilor de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoştinţă. Instanța consideră că contravenientul, cunoscînd că în privința sa a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia din 17.10.2024 și depunînd împotriva acestora o contestație, era obligată să se intereseze, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ea are cunoştinţă. În plus CEDO reamintește că, un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunţă în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanţă şi de a se apăra (*Cauza Poitrimol împotriva Franţei, Hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 277-A, p. 13, § 31*). Atitudinea reclamanţilor ar echivala cu o renunţare la dreptul de a apărea în instanţă şi de a se apăra. Astfel, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa contestatarului.

4.2 Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Florești în ședința de judecată nu s-a prezentat, prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă.

4.3 În ședința de judecată reprezentantul agentului constatator din cadrul DGT „Nord”a CNA, Robu Ion a pledat pentru respingerea contestației ca fiind neîntemeiată cu menținerea în vigoare a procesului-verbal și deciziei.

5. Examinînd materialele cauzei, audiind participantul prezent, instanţa consideră contestația nefondată din următoarele motive.

Reieşind din prevederile art. 40/1 alin. (1) Cod contravenţional, contravenţiile prevăzute la art. 47/1, 313/4, 313/7, 314, 314/1 se constată și se examinează de Centrul Naţional Anticorupţie.

În sensul art. 395 alin.(1) p.2) și (1^1) Cod contravenţional, instanţa judecă contestaţiile împotriva deciziilor autorităţilor competente să soluţioneze cauzele contravenţionale, procurorului.

Contestaţia împotriva deciziei în cauza contravenţională se examinează de către instanţa de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia, ori de către instanţa de la locul unde îşi are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art.394 alin.(1^1).

Potrivit alin. (1) art. 448 al Codului contravenţional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art.447^1 alin.(8).

Conform procesului-verbal din 28.10.2024 și deciziei agentului constatator din 11.11.2024, s-a constatat comiterea de către RUSU TAMARA a contravenției prevăzute la art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional.

Instanţa de judecată reţine că procesul-verbal cu privire la contravenție din 28.10.2024 și decizia de sancționare din 11.11.2024 au fost întocmite și perfectate în prezența lui RUSU TAMARA, iar contestația înregistrată la data de 26 noiembrie 2024, instanța constată respectat termenul de contestare prevăzut la art. 448 alin.(1) Cod contravențional.

Potrivit art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional, pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune, se sancţionează cu amendă de la 500 la 750 de unităţi convenţionale.

Instanţa de judecată, audiind participantul prezent, examinînd în cumul totalitatea probelor, conchide că vina persoanei în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 47[1] alin.(1) Cod contravențional este deplin dovedită prin:

- proces-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 376643 din 28.10.2024 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Florești în privința lui RUSU TAMARA, potrivit căruia, la 04.10.2024 ora 14:10, cet. RUSU TAMARA aflîndu-se în rl *****or.*****, prin aplicația PSB instalată în telefonul mobil personal a primit în cont 15000 ruble rusești din partea blocului politic ,,Victorie,, pentru a vota contra UE la referendumul din 20.10.2024. (f.d.4 din materialul contravențional);
- decizia șefului adjunct al DGT „Nord” a CNA, Ion Șatic din 11.11.2024, prin care RUSU TAMARA a fost sancționată pentru faptul că avînd calitatea de alegător cu drept de vot deplin pentru a participa la Referendumul Republican Constituțional de aderare a Republicii Moldova la UE din 20.10.2024, a acceptat personal de la reprezentanții blocului ,,Victorie,, prin intermediul telefonului său mobil de la PSB Bank din Federația Rusă bani în sumă de 15000 ruble rusești în scopul votării cu afirmația ,,Nu,, la referendumul menționat. (f.d.5 din materialul contravențional);
- procesul verbal de audiere a cet. RUSU TAMARA din 28.10.2024, precum că, la 04.10.2024 ora 14:10, aflîndu-se în rl *****or.*****, prin aplicația PSB instalată în telefonul mobil personal a primit în cont 15000 ruble rusești, adică 2300 lei MD din partea blocului politic ,,Victorie,, pentru a vota contra UE la referendumul din 20.10.2024. (f.d.2 din materialul contravențional);

În această ordine de idei instanța reține că, agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate de instanță, iar instanța reține că încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție este temeinică. Sub acest aspect instanța conchide că, față de probele administrate în cauză prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate şi prezumția de veridicitate, nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate, iar lui RUSU TAMARA i-a fost dată posibilitatea de a face

dovada contrarie celor consemnate în procesul-verbal cu privire la contravenție, propunând probe în dovedirea susținerilor sale și fiind administrate probele încuviințate acesteia, însă prin aceste probe el nu a reușit să răstoarne prezumția de legalitate, valabilitate și autenticitate de care se bucură actul contestat.

În consolidarea acestei poziții instanța de judecată remarcă că, procesului-verbal cu privire la contravenție, fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii, trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens este de menționat că, în jurisprudența CEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt, în principiu, contrare Convenției. În așa mod Curtea a constatat anterior că, prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept. În principiu, Convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (*Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001*).

Astfel, instanța consideră că vinovăția contravenientului RUSU TAMARA în comiterea contravenției incriminate a fost integral dovedită prin probele pertinente și concludente prezentate și cercetate în cadrul ședinței de judecată de către agentul constatator, iar contravenientul nu a prezentat instanței careva probe pertinente și concludente, în corespundere cu principiul contradictorialităţii, în combaterea celor constatate de către agentul constatator, deaceia faptele constatate de către agentul constatator sunt apreciate de instanţa de judecată ca fiind veridice, reflectînd evenimentele ce au avut loc în realitate.

Prin urmare acțiunile lui RUSU TAMARA corect au fost încadrate în conformitate cu art. 47^1 Cod contravențional, coruperea electorală pasivă cu indicii: Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător al bunurilor, serviciilor, privelegiilor sau avantajelor sub orice, formă, care nu i se cuvin pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusive al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune.

Instanța reține că, procesul verbal cu privire la contravenție este un act juridic administrativ ce se bucură, datorită calității de reprezentant al statului a celui ce îl încheie, de o prezumție de validitate și temeinicie, prezumție care este însă relativă și care poate fi răsturnată prin administrarea probei contrarii.

La caz, în contestația depusă împotriva procesului verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, RUSU TAMARA nu a prezentat nici o probă în susținerea poziției sale, limitîndu-se la invocarea formală a unor neajunsuri. De aceea, în opinia instanței de judecată, nu sunt temeiuri de a pune la îndoială corectitudinea acțiunilor agentului constatator și legalitatea procesului verbal și a hotărîrii contestate. Or, după prevederile art. 8 alin. (2) din Codul contravențional, persoana care a săvîrșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională este supusă răspunderii contravenționale.

În speță, instanța constată că în cadrul cauzei contravenționale a fost respectat principiul dreptății, contrar alegațiilor contravenientului, iar agentul constatator a întreprins toate măsurile necesare, în vederea stabilirii vinovăției contravenientei și a elucidării cauzei date, or probele anexate de către agent la dosar dovedesc pe deplin vinovăția contravenientului în comiterea contravenției prevăzute de art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional.

Studiind procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI06 376643 din 28.10.2024 prin prisma art. 442 şi 443 Cod contravenţional instanţa îl găseşte ca fiind întocmit cu respectarea prevederilor indicate, neexistând cazuri de nulitate absolută ce ar putea fi invocate din oficiu.

În consecință, instanța constată că forța probantă a actului atacat nu a fost înlăturată, el bucurându-se în continuare de prezumția de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

Cu privire la sancțiunea aplicată de către agentul constatator instanța apreciază că, aceasta a fost aplicată în limitele impuse de art. 34 alin. (2) Codul contravențional și în limitele stabilite de art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional.

Instanţa conchide că, faţă de probele administrate în cauză, prezumţia de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumţia de autenticitate şi prezumţia de veridicitate nu au fost răsturnate în cazul de faţă, în condiţiile în care săvârşirea faptei contravenţionale a fost constată pe baza constatărilor personale a agentului constatator şi a probelor acumulate.

În ipostaza creată şi descrisă supra, vinovăţia contravenientului în săvârşirea contravenţiei şi-a găsit deplină confirmare prin probele administrate, care în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială şi dovedesc cert cele expuse mai sus.

De rînd cu acest fapt, instanța apreciază ca declarativ argumentul contestatarului RUSU TAMARA precum că nu este de acord cu actul întocmit de către agentului constatator, dat fiind faptul că nu sunt probe ce ar confirma precum că a comis contravenția de care este învinuit, or această poziție de către instantă este privită ca fiind o metodă de apărare în condițiile în care la materialele cauzei există probe pertinente și concludente care în ansamblu din punct de vedere al coroborării dovedesc săvârșirea faptei imputate.

Mai mult, nerecunoașterea vinei de către contravenientă, reprezintă în principal un drept al contravenientei de a nu se auto-incrimina, garantat de art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului contravențional are calitatea procesuală de contravenient nu poate fi urmărită pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații. Or, la rubrica 18 al procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI06 376643 din 28.10.2024, ”recunosc săvârșirea contravenției și accept sancțiunea stabilită”, fapt pentru ce a semnat RUSU TAMARA, ceea ce prezumă că, ultimul și-a recunoscut vina în săvârșirea contravenției.

Or, potrivit procesului-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional din 28.10.2024, RUSU TAMARA și-a recunoscut vina și a relatat circumstanțele comiterii faptei. (f.d.2 din materialul contravențional)

Afirmațiile contestatarei precum că agentul constatator eronat a interpretat și încadrat juridic acțiunile sale, instanța de judecată le respinge, or, studiind procesul verbal recurat instanța reține că acesta conține descrierea faptei contravenționale și încadrarea sa juridică neexistînd careva temeiuri de declarare a nulității absolute a procesului-verbal cu privire la contravenție conform prevederilor art. 445 alin. (1) Cod contravențional.

Drept concluzie, instanța de judecată stabilește că, la încheierea procesului verbal cu privire la contravenție și aplicarea sancțiunii contravenționale prin care s-a dispus recunoașterea lui RUSU TAMARA vinovat în săvîrșirea contravenției prevăzute de art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional, agentul constatator a respectat prevederile art. 443 din Codul contravențional și a determinat caracterul veridic al contravenției inciminate, fiind acordată atenție cuvenită prevederilor art. art. 5-9 din Codul contravențional și anume principiul legalității și egalității în fața legii, principiul dreptății și caracterul personal al răspunderii contravenționale, precum și principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale, asfel ca obiecțiile făcute de către RUSU TAMARA în contestația sa să aibă un caracter de a evita răspunderea contravențională și care să nu poată influiența actele nominalizate supra, or, odată ce procesul verbal cu privire la contravenție și hotărîrea de sancționare fiind legale în fond, aceste acte nu pot fi anulate pe motive formale.

6. La fel instanța de judecată menționează, că statul de drept este de neconceput fără respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, supremaţia legii şi un sistem democratic, care poate fi asigurat, în primul rând, prin organizarea, desfăşurarea şi totalizarea rezultatelor alegerilor în corespundere cu anumite standarde, principii democratice.

Democraţia implică desfăşurarea unor alegeri libere şi corecte, crearea unui mediu politic în care cetăţenii să aibă posibilitatea de a participa în mod activ în procesul de luare a deciziilor. Dreptul de a alege şi a fi ales este recunoscut şi garantat de Constituția Republii Moldova, și reprezintă baza fiecărei societăţi democratice.

În acest sens, Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, adoptată şi proclamată de Adunarea Generală a ONU, în art.21 stipulează că „orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale ţării sale, fie direct, fie prin reprezentanţi liber aleşi; orice persoană are dreptul de acces egal la funcţiile publice din ţara sa; voinţa poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voinţă trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal şi exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului.

Alegerile reprezintă actul de transmitere a puterii de la cetăţean la reprezentanţii săi, procedura de formare a unui organ de stat sau învestirea unei persoane cu atribuţii publice, realizată prin intermediul votului, în condiţiile în care pentru obţinerea mandatului respectiv sînt propuse două sau mai multe candidature, ele vizează acţiunile cetăţenilor, partidelor şi altor organizaţii social-politice, organelor electorale şi altor organe de stat, orientate spre întocmirea listelor electorale, desemnarea şi înregistrarea candidaţilor, efectuarea agitaţiei electorale, votarea şi constatarea rezultatelor votării,

precum şi alte acţiuni electorale realizate în conformitate cu legislaţia în vigoare. Alegerile constituie o formă a suveranităţii unui popor şi principiul de bază al democraţiilor reprezentative. Prin alegeri libere şi corecte se asigură legitimitatea politică fără de care guvernările democratice nu pot fi eficiente.

Potrivit Constituţiei Republicii Moldova, art. 2.„(1) Suveranitatea naţională aparţine poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct şi prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituţie". Art. 38.„(1) Voinţa poporului constituie baza puterii de stat. Această voinţă se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat

PRINCIPIILE PARTICIPĂRII LA ALEGERI sunt: -*vot universal* – cetăţenii Republicii Moldova pot alege şi pot fi aleşi fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau origine social; - *vot egal* – în cadrul oricărui scrutin, fiecare alegător are dreptul la un singur vot. Fiecare vot are putere juridică egală, - *vot direct* – alegătorul votează personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă; -v*ot secret* – votarea la alegeri şi/sau referendum este secretă, excluzînduse astfel posibilitatea influenţării voinţei alegătorului; -***vot liber exprimat* – nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum şi pentru a-l împiedica să-şi exprime voinţa în mod independent**.

Coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a *votului liber exprimat,* afectează grav credibilitatea corectitudinii și libertății desfăşurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic.

În orice scrutin electoral există o concurență între candidații care aspiră la ocuparea funcțiilor elective. Concurenții în alegeri, de regulă, prin programele lor electorale, propun soluţii diferite asupra principalelor probleme din societate şi fiecare din candidați doreşte să obţină încrederea, dar și voturile alegătorilor. Uneori concurenţii sunt tentaţi de a încălca legislaţia în vigoare, pentru a se menţine la putere sau pentru a accede la putere, inclusiv prin acțiuni reprobabile de corupere a alegătorilor.

În circumstanţele enunţate instanţa de judecată conchide că, în cadrul judecării cauzei s-a confirmat netemeinicia contestaţiei lui RUSU TAMARA prin urmare, aceasta necesită a fi respinsă, iar procesul-verbal al agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Florești, din 28.10.2024 și decizia șefului interimar al DGT „Nord" al CNA, din 11.11.2024 întocmite în privința lui RUSU TAMARA în baza art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional, urmează a fi menținute fără modificări.

7. În conformitate cu prevederile art. 457-458, art. 460, art. 462 Cod contravențional, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E:

Contestația cet. RUSU TAMARA împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 28.10.2024 și deciziei de sancționare din 11.11.2024, se respinge.

Procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr.MAI06 376643 din 28.10.2024 și decizia DGT „Nord" al CNA din 11.11.2024 de aplicare a sancțiunii cu amendă de 750

uc egal cu 37500 lei în temeiul art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional în privința lui RUSU TAMARA, se mențin fără modificări.

Hotărîrea cu drept de recurs la Curtea de Apel Bălți în termen de 15 zile din momentul pronunțării prin intermediul Judecătoriei Bălți sediul Central.

Judecătorul: Andrei Guțu